

KONDOMKOLLEN 2024

En rapport fra RFSU om Nordens befolknings holdning og adfærd omkring sex og kondomer

INTRO

Om Kondomkollen

Siden 2009 har RFSU årligt gennemført en nordisk undersøgelse for at kortlægge den nordiske befolknings sex-og kondomvaner. Undersøgelsen omfatter områder inden for målgruppens brug, viden og adfærd, med særligt fokus på unge i aldersgruppen 16-35 år.

Om undersøgelsen

Undersøgelsen blev gennemført i juli 2024 som en online undersøgelse via Bilendis panel i Sverige, Norge, Danmark og Finland. Dataindsamlingen var rettet mod et nationalt repræsentativt udvalg af personer mellem 16 og 65 år, med over 1.000 interviews udført med målgruppen i de respektive lande og med særligt fokus på aldersgruppen 16-35 år. Resultaterne er delvist sammenlignet med tidligere gennemførte undersøgelser fra sommeren 2019, 2020, 2022 og 2023. Der er sikret statistisk sikkerhed gennem signifikantest.



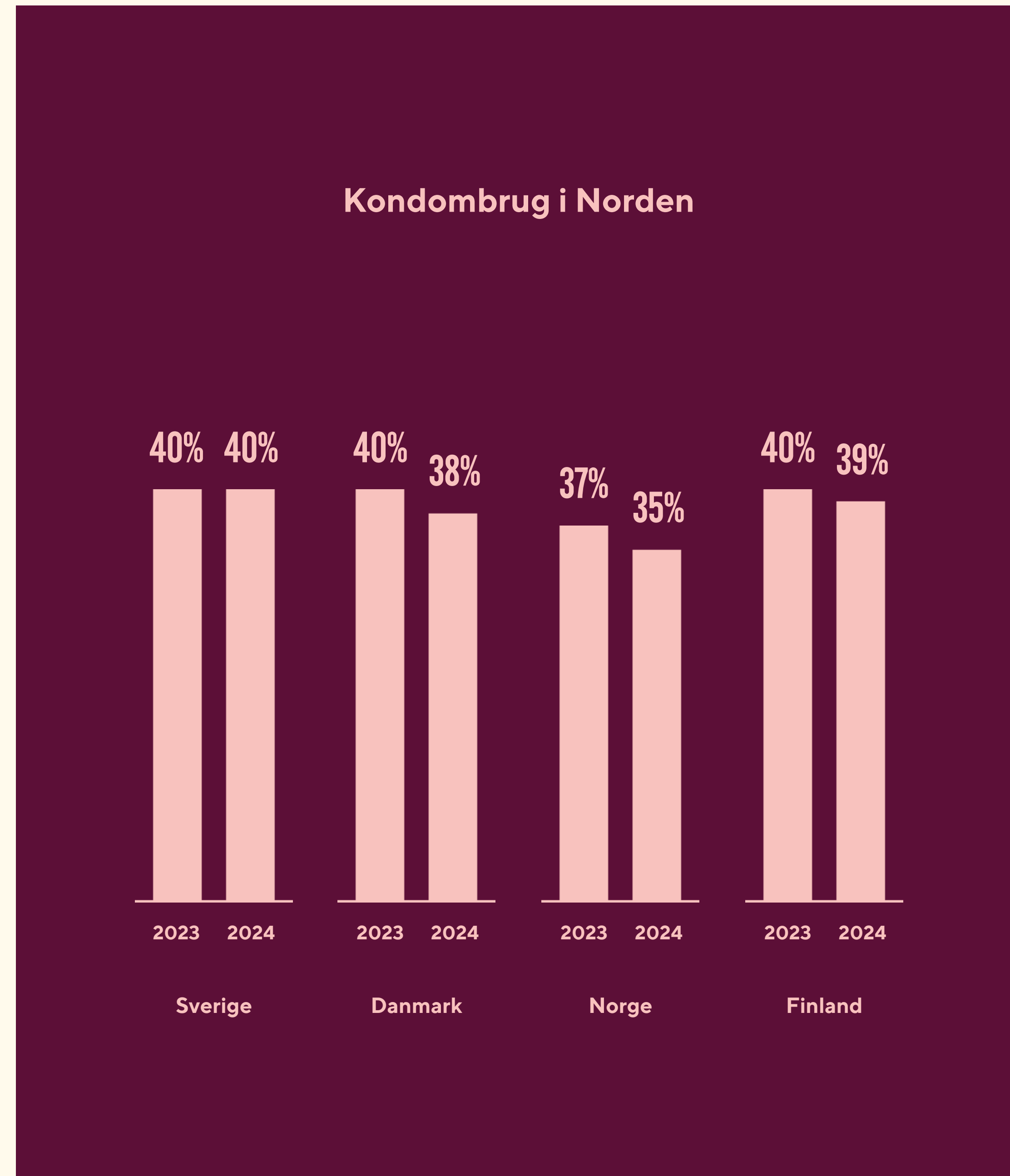
NORDISK OPSUMMERING

BRUD I TRENDEN FOR KONDOMBRUG I NORDEN – FALDENDE FOR FØRSTE GANG I 5 ÅR

De seneste år er kondombruget i Norden steget støt, men nu ser tendensen ud til at være brudt. Mens andelen, der brugte kondom sidste år, holdt sig på et konstant niveau i Sverige siden året før (40%), er andelen faldet noget i de øvrige nordiske lande, i Danmark fra 40 til 38%, i Norge fra 37 til 35% og i Finland fra 40 til 39%.

Bruddet på trenden kan også ses på procentdelen, der svarede, at de brugte kondom, sidste gang de havde sex med en ny partner, hvor procentdelen faldt i alle nordiske lande og i Norden i alt fra 50 til 47%.

På trods af bruddet på trenden er kondomer stadig det mest almindelige præventionsmiddel i Norden, hvor 28% angiver, at det er deres mest almindelige præventionsmiddel.

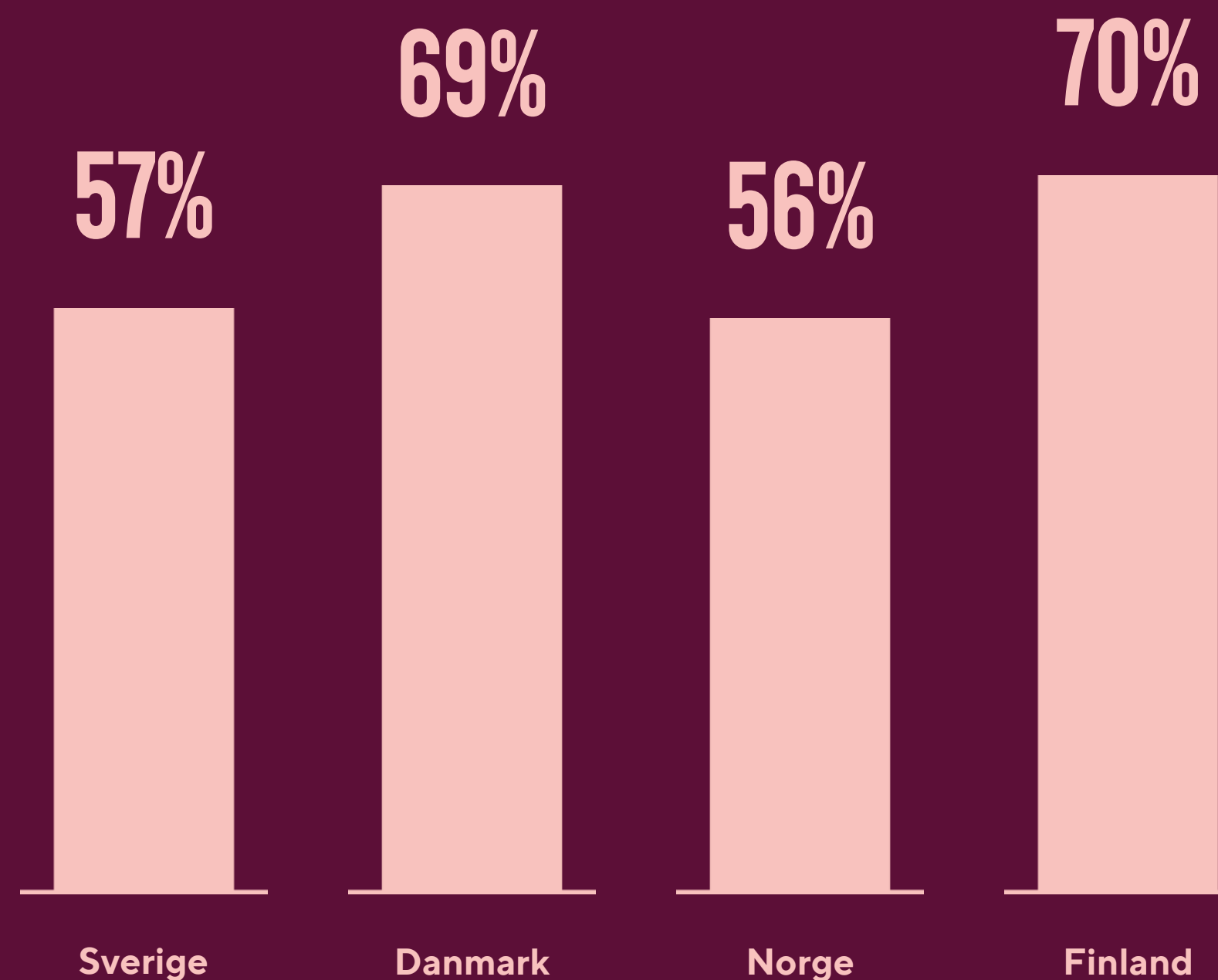


UNGE I NORGE ER DE DÅRLIGSTE I NORDEN TIL AT BRUGE KONDOM VED SEXDEBUTEN – UNGE FINNER ER BEDST

7 af 10 (70%) unge finner mellem 16-35 år brugte kondom i forbindelse med deres sexdebut, hvilket er den højeste andel i Norden efterfulgt af Danmark (69%). Blandt unge i Norge og Sverige er procentdelen lavere, kun lidt over halvdelen af nordmændene (56%) og svenskerne (57%) brugte kondom første gang de havde sex.

Selv set på tværs af alle aldersgrupper er finnerne dem, der i største grad brugte kondom den første gang de havde sex (63%) efterfulgt af danskere (59%), svenskere (51%) og nordmænd (50%).

Andel af 16-35-årige, der brugte kondom ved deres sexdebut

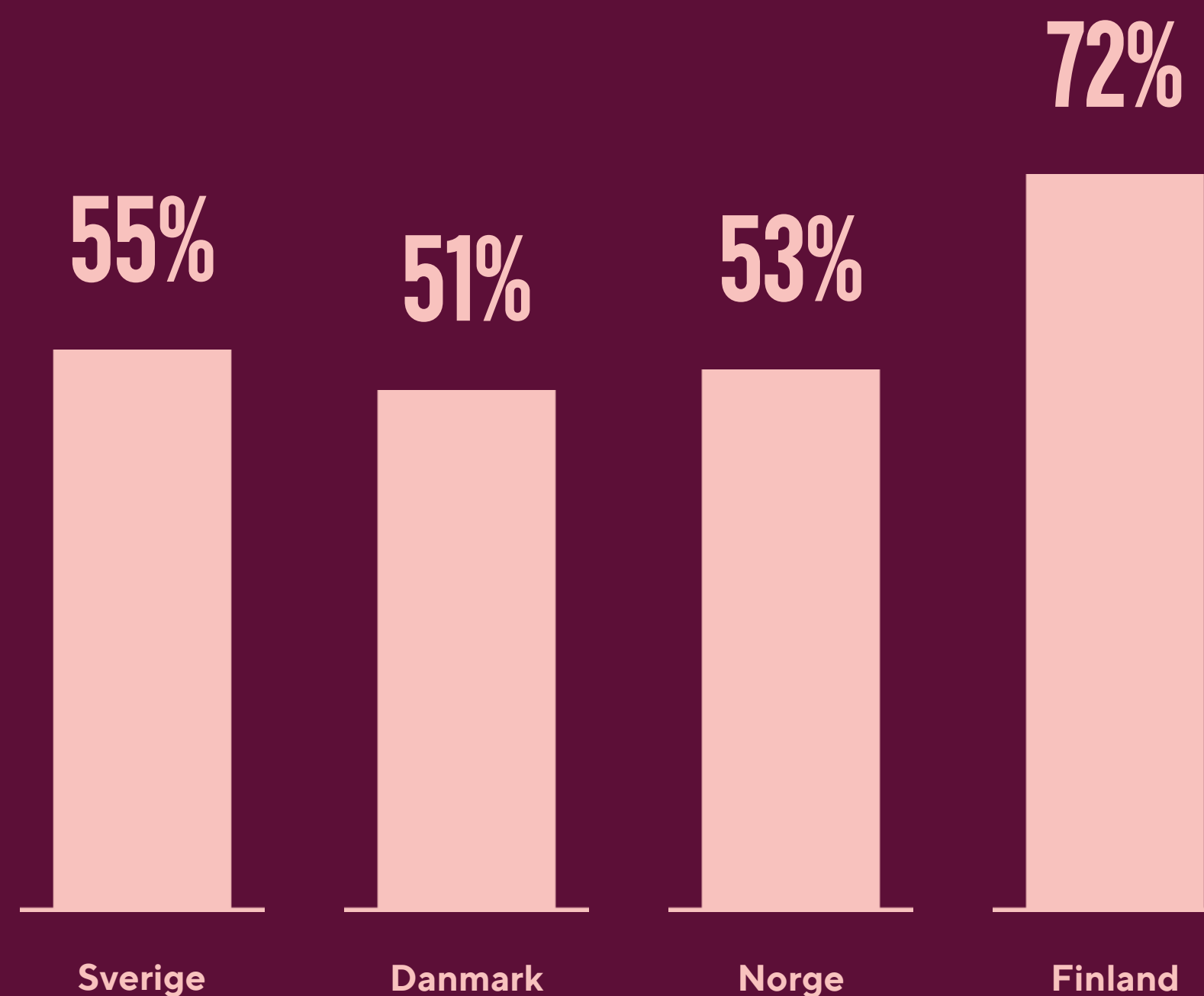


LET FOR FINNERNE AT FORESLÅ KONDOM - SVÆRT FOR NORDMÆNDENE, HVIS DET IKKE BLEV BRUGT FØRSTE GANG

7 af 10 (73%) finner synes det er nemt at foreslå kondom, når de har sex med en ny partner, hvilket er den højeste andel i Norden. I de øvrige lande er andelen der oplever at det er nemt lavere, 55% i Sverige, 53% i Norge og 51% i Danmark.

Finnerne er også de som i laveste grad synes at det er sværere at foreslå kondom anden gang man har sex, hvis det ikke blev brugt den første gang, 27% af finnerne mener, at det gør det mere udfordrende at foreslå, sammenlignet med 32% af danskerne, 35% af svenskerne og hele 44% af nordmændene.

Andel som synes det er let at foreslå kondom, når de har sex med en ny partner



FINNER ER DE BEDSTE I NORDEN TIL AT BEDE OM SAMTYKKE

Når det kommer til hvilke metoder, den nordiske befolkning bruger til at tage initiativ til sex, skiller finnerne sig ud som dem, der er i største grad beder om samtykke ved at stille et direkte spørgsmål. 7 ud af 10 (72%) finner bruger et spørgsmål, sammenlignet med Sverige (60%), Norge (59%) og Danmark (58%).

Finland er også det eneste land i Norden, hvor det er mere almindeligt at bede om samtykke ved at spørge end at bruge kropssprog til at tage initiativ til sex, hvilket er den mest almindelige metode i Sverige, Norge og Danmark.



KONDOMKLØFTEN ER I GENNEMSNIT BLEVET STØRRE I HELE NORDEN

Forskellen mellem intention og handling, når det gælder kondombrug, er blevet mere markant siden 2023. I 2024 sagde 67% af befolkningen i Norden, at de havde intentioner om at bruge kondom med en ny partner, men kun 47% gjorde det – en kløft på 20 procent, sammenlignet med 17 procent i 2023.

Udviklingen per land:

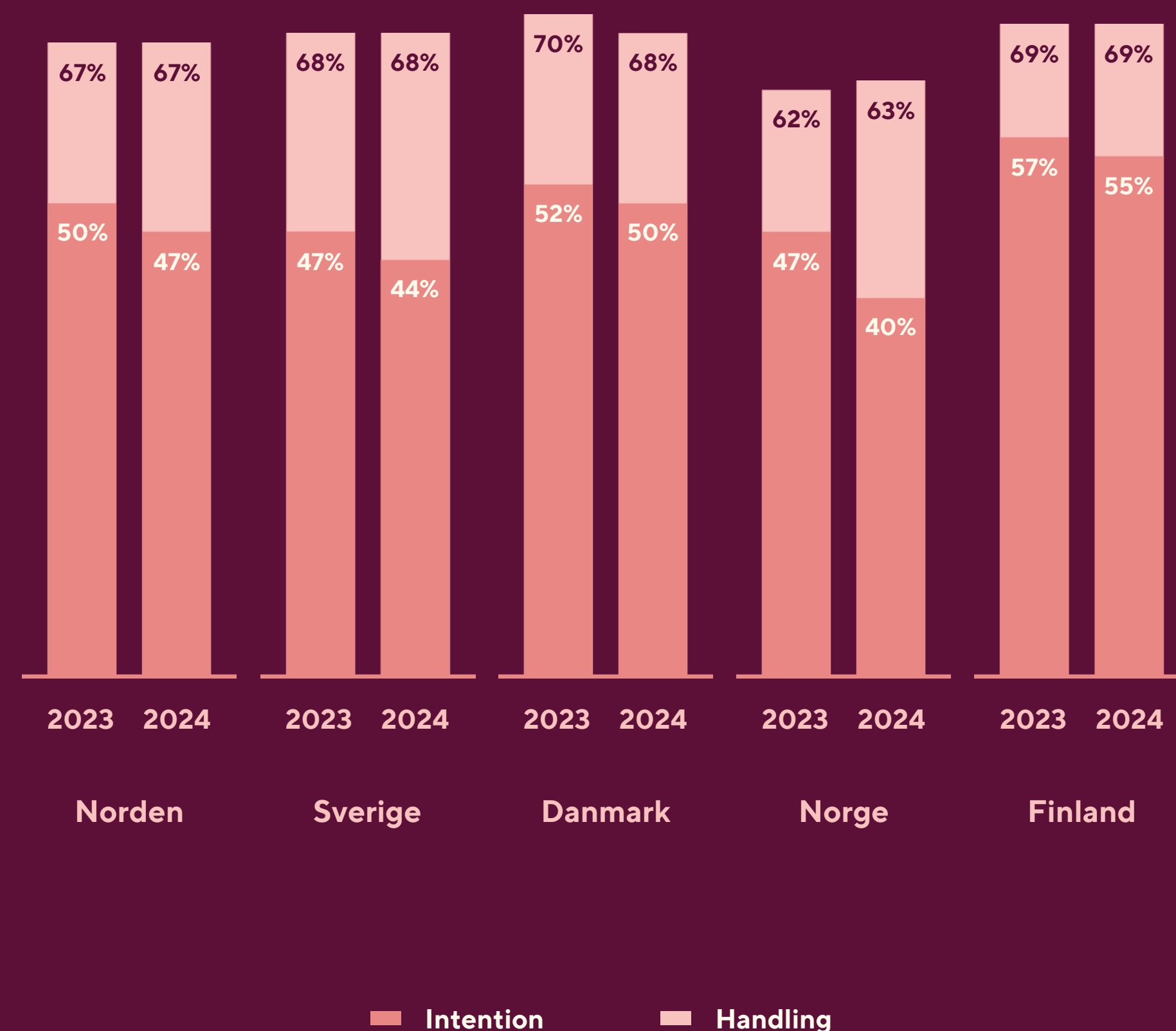
Sverige: Ambitionen om at bruge kondom med en ny partner forblev på 68% i både 2023 og 2024. Derimod faldt dog den faktiske brug fra 47% til 44%, hvilket øgede kondomkløften fra 21% til 24%.

Danmark: Ambitionerne faldt lidt fra 70% til 68%, men gennemføringen faldt i samme omgang (fra 52% til 50%), hvilket indebar at kondomkløften blev liggende på 18%.

Finland: Ambitionen var uændret på 69%, men brugen faldt fra 57% til 55%. Det indebar at kondomkløften steg fra 12% til 14%.

Norge: Her skete den største forandring. Ambitionen steg marginalt fra 62% til 63%, men den faktiske brug faldt markant fra 47% til 40%. Det resulterede i at kondomkløften steg fra 15% til 23% – en stigning på 8 procent.

Intention vs. handling af kondombrug med en ny partner



DANMARK



DANMARK

ANVENDELSE



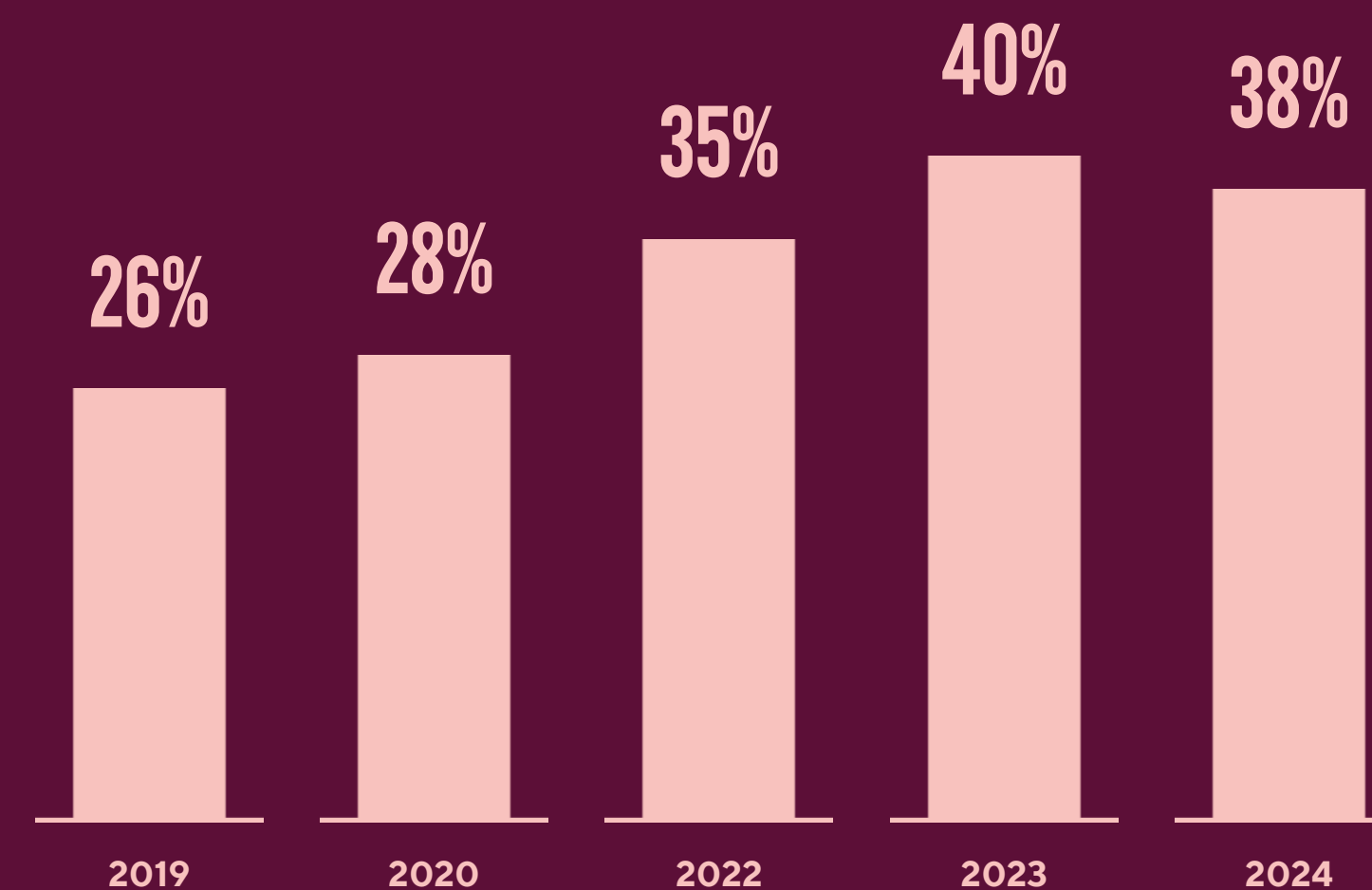
BRUD PÅ TRENDEN I DANSKERNES KONDOMBRUG – MEN STIGENDE BLANDT UNGE

Det seneste år har 38% af befolkningen i Danmark brugt kondom, og for første gang i fem år er danskernes kondombrug derfor svagt faldende, i 2023 lå det på 40%. Heraf svarer 11% at de altid anvender kondom, hvilket også er en vis reduktion fra 13% 2023.

Blandt unge i alderen 21-35 år falder kondombruget fra 56% 2023 til 48 % i år, men samtidig ses en modsat trend blandt de yngste. I aldersgruppen 16-20 år, er kondombruget i stedet steget fra 61% i 2023 til 65% det seneste år. Frekvensen for anvendelsen blandt unge (16-20 år) er også steget en smule det seneste år – 22% angiver, at de altid bruger kondom, sammenlignet med 20% i 2023.

Samtidigt falder andelen af dem der ikke anvender nogen beskyttelse til 27%, en udvikling der er sket over tid. Det tilsvarende tal i 2019 lå på 32%.

Gennem det seneste år har 38%
af danskerne brugt kondom



65%

Af unge mellem 16-20 år har brugt kondom det seneste år – en stigning fra 61% i 2023.

11%

Angiver at de altid bruger kondom.

KONDOM ER DEN MEST ALMINDELIGE PRÆVENTIONSMETODE – MEN HORMONBASEREDE ALTERNATIVER ER STIGENDE BLANDT UNGE

Kondomer er den mest populære præventionsmetode blandt danskerne, 29% angiver, at kondomer er deres mest almindelige præventionsmetode. Det er en vis stigning sammenlignet med i 2023 hvor det tilsvarende tal 27%. Det næstmest almindelige er p-piller, minipiller, P-stav eller P-ring (19%) og derefter spiral (12%).

Blandt unge mellem 16-20 år har de hormonbaserede alternativer overhalet kondomer som det mest almindelige præventionsmiddel, 44% bruger p-piller, minipiller, P-stav eller P-ring (38% i 2023) og 38% bruger kondom (41% i 2023). Blandt unge mellem 21-35 år er kondom stadig mere udbredt som præventionsmiddel (35%) end p-piller, minipiller, P-stav eller P-ring (28%).

De mest almindelige årsager til at bruge kondom er beskyttelse mod graviditet (44%) og seksuelt overførte sygdomme (39%).



29%

Angiver at kondomer er deres mest almindelige præventionsmetode. Det gør det til den mest almindelige metode blandt danskerne.

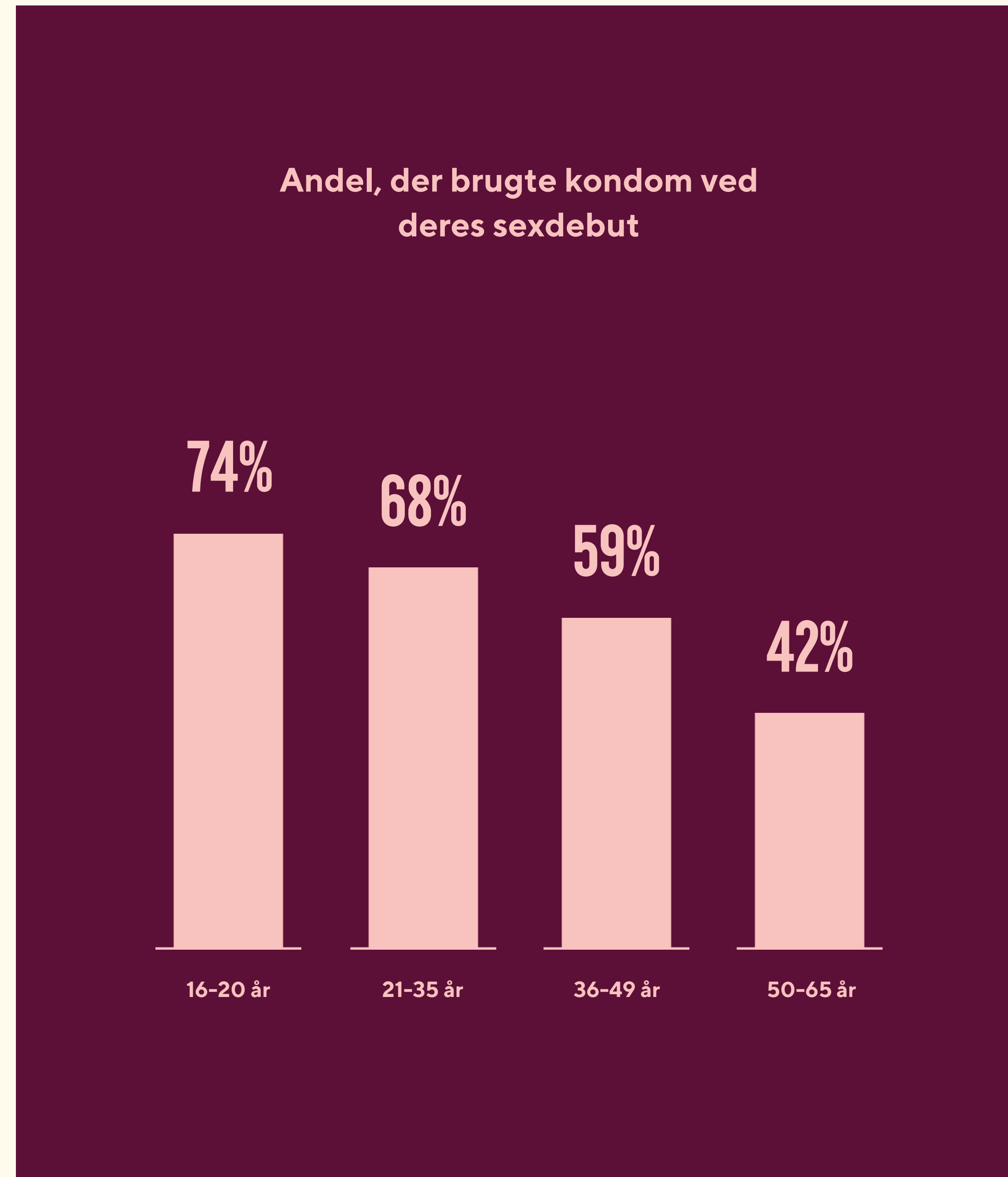
44%

Af de 16-20-årige bruger normalt minipiller, P-stav eller P-ring – hvilket gør det til den mest almindelige præventionsmetode blandt unge.

UNGE ER BEDST TIL AT BRUGE KONDOM VED SEXDEBUTEN, OG NÅR DE HAR SEX MED EN NY PARTNER

6 ud af 10 (59%) danskere brugte kondom ved deres sexdebut – dog er procentdelen varierende på tværs af generationer. De, der var bedst til at bruge kondom den første gang de havde sex, var de unge. Blandt de 16-20-årige brugte 74% kondom og blandt de 21-35-årige var det 68%. Tilsvarende andel blandt de 50-65-årige er 42%.

50% af danskerne brugte kondom, sidste gang de havde sex med en ny partner, et vist fald fra året før hvor det tilsvarende tal var 52%. Blandt unge mellem 21-35 år er andelen faldet fra 62% i 2023 til 56% i 2024. Blandt unge mellem 16 og 20 år går tendensen dog i den modsatte retning, hvor 61% brugte kondom sidste gang de havde sex med en ny partner, sammenlignet med 55% i det foregående år.



MERE END HVER TIENDE UNGE DANSKER ER BLEVET UDSAT FOR STEALTHING

En af ti danskere (9%) har på et tidspunkt været udsat for stealthing, det vil sige, at en under sex tager kondomet af, uden at den anden ved det. Fænomenet er mest almindeligt blandt yngre mennesker, blandt de 16-35 årige er 14% blevet udsat for det.

Stealthing fører til stærke følelsesmæssige reaktioner, såsom at føle sig snydt, at blive ængstelig og at ikke have lyst til at møde den pågældende person igen.



14%

Af unge mellem 16-35 år har været udsat for stealthing, det vil sige, at ens partner tager kondomet af uden at man ved det.

Følelsesmæssige reaktioner hos 16-35-årige, der har været udsat:

JEG BLEV MEGET BEKYMRET:	25%
JEG VILLE IKKE MØDE PERSONEN IGEN:	22%
JEG FØLTE MIG SNYDT:	18%

DANMARK

HOLDNING

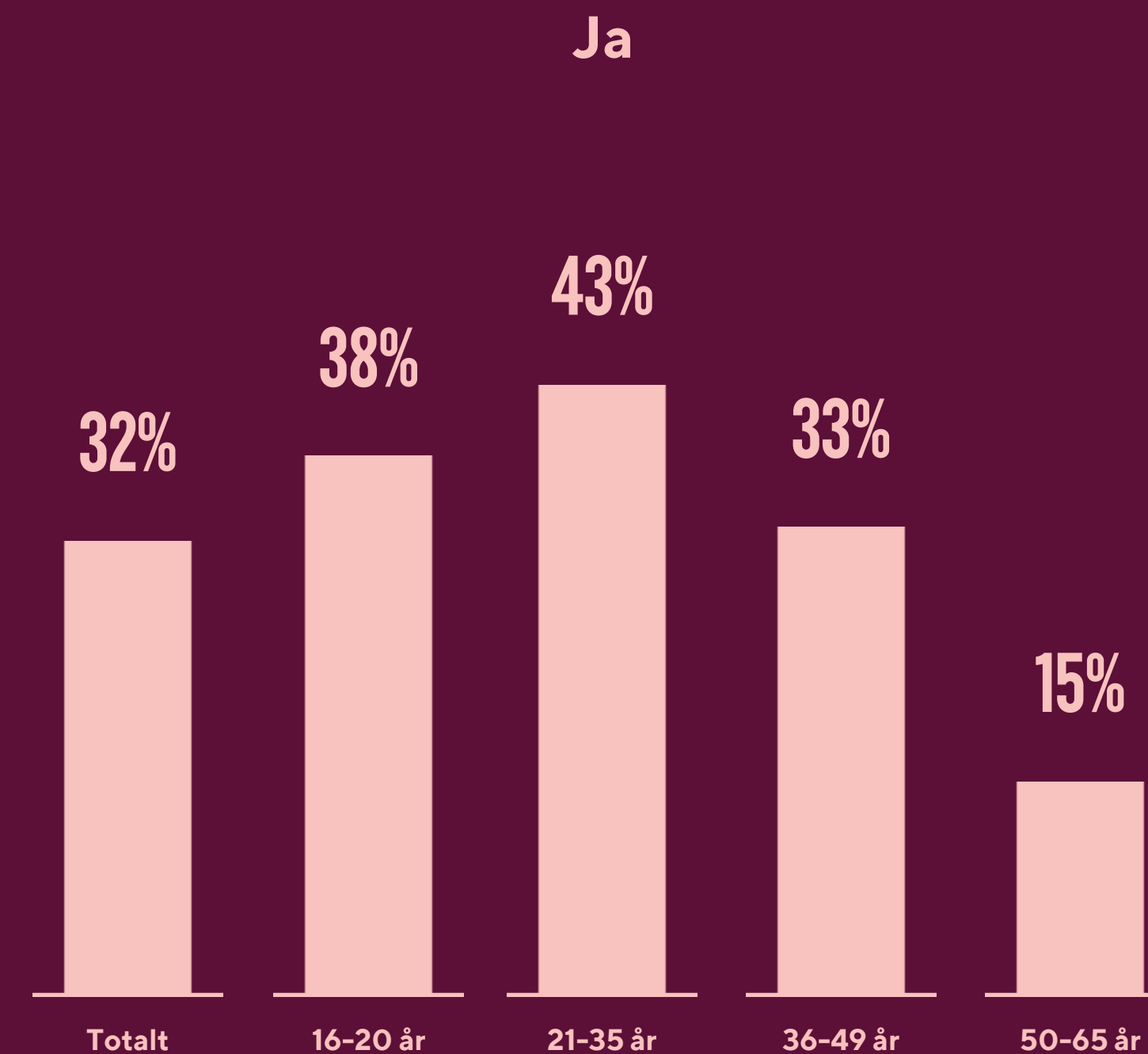


AT FORESLÅ KONDOM ER NEMT FOR MANGE – MEN KAN BLIVE SVÆRERE, HVIS DET IKKE BLEV BRUGT DEN FØRSTE GANG

51% synes at det er nemt at foreslå kondom, når de har sex med en ny partner, men procentdelen varierer på tværs af aldersgrupperne. Lettest er det for de 21-35-årige (56%) og de 36-49-årige (54%), mens de yngste har det lidt sværere. Blandt 16-20-årige oplever 47% det som nemt at foreslå kondomet.

At man ikke bruger kondom første gang, kan også påvirke situationen næste gang, viser undersøgelsen. 32% mener, at det er sværere at foreslå kondom anden gang man har sex, hvis det ikke blev brugt den første gang, og procentdelen stiger til 42% blandt unge voksne i alderen 16-35 år. Kvinder oplever dette som en større barriere end mænd (henholdsvis 39% mod 26%).

Synes du, at det er sværere at foreslå kondom, anden gang du har sex med en partner, hvis du ikke brugte det første gang?



51%

synes det er let at foreslå kondom, når de har sex med en ny partner.

DANMARK

KOMMUNIKATION

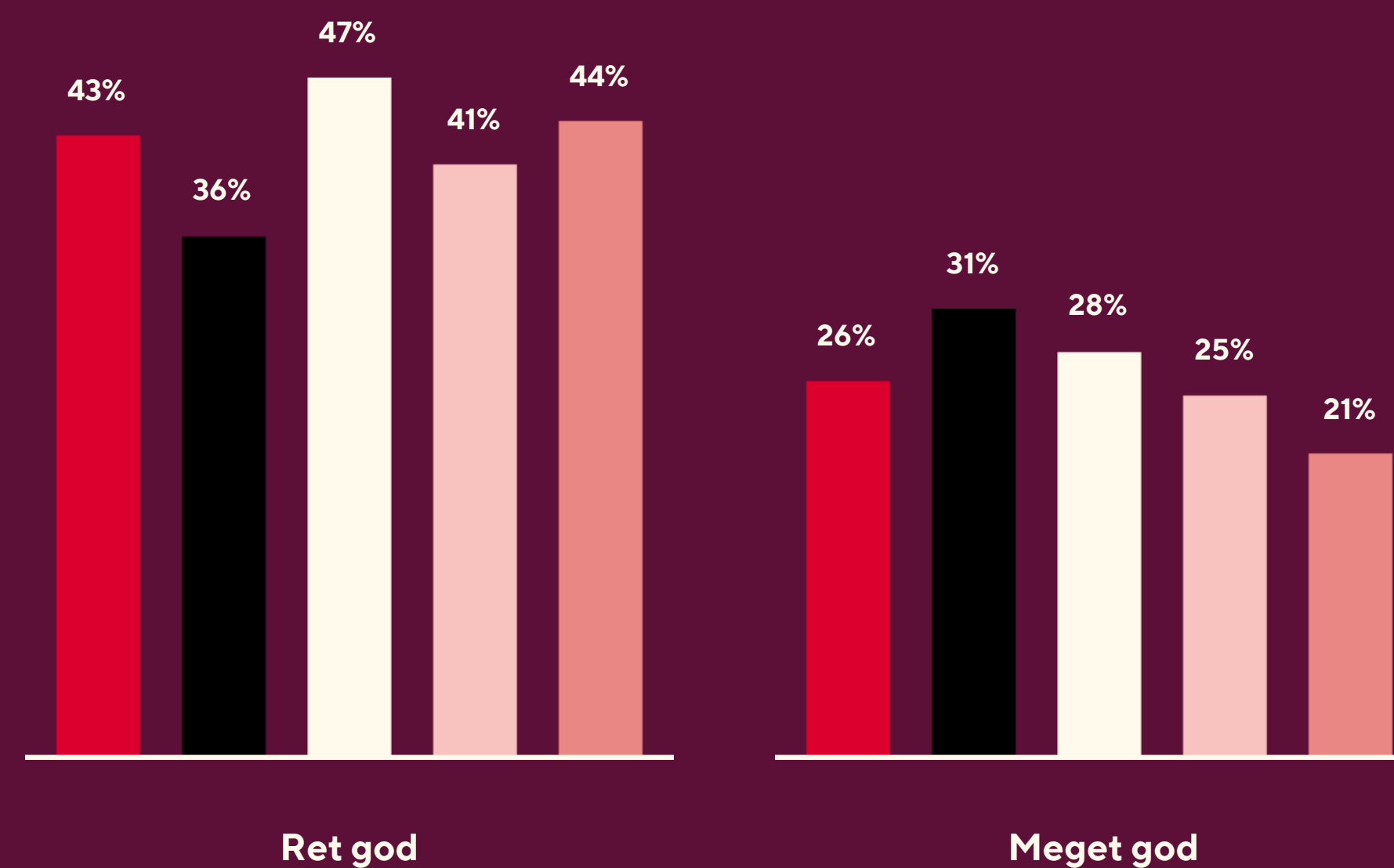


UNGE ER BEDST TIL AT KOMMUNIKERE OM SEX – FLERE ER BEDRE TIL AT TALE OM PARTNERENS PRÆFERENCER

69% af danskerne mener, at de er gode til at kommunikere om sex med deres partner. Danskere mellem 21-35 år, er dem der anser sig selv for at være bedst til at kommunikere, hvor den tilsvarende andel er 75%.

Danskerne er bedst til at kommunikere, hvor deres egne grænser går (73%). Flere er bedre til at kommunikere om deres partners præferencer (70%) end deres egne (62%).

Hvor god tror du, at du generelt er til at kommunikere om sex med din/dine partner/partnere?



■ Totalt
 ■ 16-20 år
 ■ 21-35 år
 ■ 36-49 år
 ■ 50-65 år

KROPSSPROG OG KONDOMER ER VIGTIGE KOMMUNIKATIONSREDKABER FOR UNGE VED SEX

Når det kommer til, hvordan sex initieres, bruger 58% af danskerne et direkte spørgsmål, men det mest almindelige er at bruge kropssprog (66%). Blandt unge mellem 16-35 år er kløften større, hvor 58% stiller et direkte spørgsmål, mens hele 71% benytter sig af kropssproget.

I forhold til om kondomet ville gøre det lettere, at være tydelig omkring, at man vil have sex, svarer 50% af unge mellem 16-35 år, at kondomet har den funktion, mens det totale gennemsnit er 38%.



3/4

Unge danskere mellem 16-35 år bruger kropssprog for at vise, at de vil have sex.

50%

Af unge mellem 16-35 år mener, at kondomet gør det lettere at vise, at man gerne vil have sex.



FOR THE FREEDOM OF EVERY BODY

Undersøgelsen blev gennemført med hjælp Bilendis onlineundersøgelse i paneler i Sverige, Norge, Finland og Danmark i juli 2024.